

Het is bizar dat mensen zo'n rotsvast vertrouwen hebben in een algoritme

kredietcheckgedupeerde Myrthe Reuver, economie 14

WWW.TROUW.NL | 80STE JAARGANG NR 23685 | E-MAIL VIA WWW.TROUW.NL/SERVICE | POSTBUS 859 1000 AW AMSTERDAM | REDACTIE 020-562 9444 | KLANTENSERVICE 088-056 1588 | BEZORGING 088-056 1599

Professionele zorg bepaalt vaker wat mantelzorger doet

Ondersteuning • Mantelzorgers krijgen steeds meer zorgtaken. Zij vullen de gaten in de roosters van de thuiszorg, die kampt met structureel personeelstekort en een hoog ziekteverzuim.

Marco Visser
redactie gezondheid&zorg

Gaat het over het vastlopen van de zorg in Nederland door te veel patiënten en te weinig personeel, dan gaat het zelden over de grootste groep zorgverleners. Dat zijn de ongeveer 5,5 miljoen mantelzorgers in Nederland. Zij nemen steeds meer zorgtaken over.

Dat is geen vrijwillige keuze, mantelzorgers worden voor het blok gezet, zegt directeur Liesbeth Hoogendijk van MantelzorgNL. Zij stelt dat de formele zorg, de thuiszorg bijvoorbeeld, voor de mantelzorger bepaalt wat er gebeurt.

Volgens haar een doodlopende weg, want “mantelzorger zijn is geen levensinvulling. Je doet het erbij, of ernaast. Het zijn mensen die werken, een gezin hebben. Als je 's morgens hoort dat de dagopvang niet doorgaat, dan stelt dat mensen voor allerlei problemen. Geen dagbesteding betekent dat de mantelzorger zijn of haar werk moet afbellen omdat er iemand thuis is die zorg nodig heeft. Of de mantelzorger gaat wel naar het werk, wetende dat iemand een slechte dag heeft. Dat zijn dilemma's waar mantelzorgers geregeld mee worstelen. Je kunt als zorgprofessional niet op die manier over de levens en de invulling van mantelzorgers beslissen.”

Mantelzorgacademie

Toch is dat wat er gebeurt, ziet Hoogendijk. Doordat thuiszorg en wijkverpleging sinds de coronapandemie de roosters nauwelijks nog rond krijgen, doen zij steeds vaker een beroep op mantelzorgers. “En mantelzorgers zeggen niet snel nee. Dat maakt hen kwetsbaar. Een dag is niet erg”, vindt Hoogendijk, “maar dit is structureel. En in de nabije toekomst verandert dat niet, want het personeelsprobleem in de zorg blijft.”

Het academisch ziekenhuis in Maastricht, het MUMC+, neemt met een ‘mantelzorgacademie’ een voorschot op de grotere rol voor mantelzorgers. Op het lesprogramma staan onder meer oogdruppelen, antibiotica toedienen via een infuus, wondverzorging en katheterzaken wisselen.

Op zich een goed initiatief, vindt Hoogendijk. “Als mantelzorgers zelf bepaalde handelingen willen leren, prima. Ik ken voorbeelden van ouders wier kind elke dag een injectie moet hebben die dan zeggen: leer

In het kort

Nederland telt ongeveer 5,5 miljoen mantelzorgers

Mantelzorgers voelen steeds vaker emotionele druk als een beroep op hen wordt gedaan

Samenwerkingsverbanden om op terug te vallen kunnen helpen, denkt MantelzorgNL

Mantelzorgers zeggen niet snel nee. Dat maakt hen kwetsbaar.

Juridisch is de mantelzorger mogelijk niet aansprakelijk, maar mentaal voelt dat wel zo

directeur
Liesbeth Hoogendijk
van MantelzorgNL

mij het maar, anders moet elke dag iemand in huis komen. Maar hier wordt iets omgedraaid. Weer is het de formele zorg die bepaalt voor de informele. De boodschap is: u bent niet verplicht bepaalde handelingen te leren en uit te voeren, maar doet u het niet dan blijft uw moeder wel in het ziekenhuis liggen en kan ze niet naar huis. Dan voelt de mantelzorger emotionele druk. Daarbij, wij hebben niet voor niets mensen opgeleid als zorgprofessional om bepaalde handelingen te doen. Het is niet alleen druppelen van een oog. Het is ook de verantwoordelijkheid die je krijgt om te kijken of er misschien complicaties optreden. Juridisch is de mantelzorger mogelijk niet aansprakelijk, maar mentaal voelt dat wel zo. Stel dat er iets fout gaat, je bent te laat met het ontdekken van een complicatie. Daar heb je professionals voor. Zij zijn daarvoor opgeleid.”

Gelijkwaardig

Volgens Hoogendijk moet er meer gewerkt worden vanuit het netwerk om kwetsbare mensen heen; welke ondersteuning hebben zij nodig? De professionele zorg moet hierin meebewegen; minder doen als het eigen netwerk het goed aankan, meer doen als dat niet het geval is. Dat werkt alleen als de professional en mantelzorgers gelijkwaardige gesprekspartners zijn. “De overheid moet duidelijk maken dat door de vergrijzing en personeelskrapte het antwoord niet alleen van de professionals komt. Ook van de burger wordt iets verwacht. Maar als overheid moet je dan ook iets bieden.”

Hoogendijk denkt aan soort samenwerkingsverband van mantelzorgers, vrijwilligers en zorgprofessionals. Als het mantelzorgers te veel wordt, kunnen zij daarop terugvallen. Een voorbeeld: “We zien nu geregeld dat wijkverpleging belt naar een dochter 30 kilometer verderop om te vragen of zij de medicijnen voor haar moeder wil ophalen bij de apotheek. Maar als een wijkverpleegkundige op wijkniveau weet wie dit nog meer zou kunnen doen, is dat natuurlijk al enorme winst. Om zo te werken is eigenlijk vooral een andere denkwijze nodig.”

Vandaag 6

Mantelzorger Ria Keen zou met een kort overleg over haar broer al tevreden zijn

Ineens barst de bom

Het blijft vaak lang stil in #MeToo-zaken
vandaag 4|5

'Je kunt niet iemand half veroordelen'

Gaten in het Anne Frank-onderzoek
vandaag 8|9

Miljarden uitgeven en toch kritiek

Nieuw kabinet ligt meteen onder vuur
vandaag 7

ADVERTENTIE

Vanaf vandaag verkrijgbaar bij alle boekhandels

Het verraad van Anne Frank

f @ ambo | anthos

Ontdek Trouw in optima forma

trouw.nl/editie

Trouw

€ 3,25
20322
BELGIË € 3,95
8 710371 004003